

כה אמר המורה חלק א':

לחיות נכון

נער צעיר ומלא כח

איש המחפש את האמת

האיש שביקש להיות חופשי

האיש שתהה מהו מעשה טוב

האיש שסבר שהזמן קצר

האיש שחיפש תכלית

האיש שחזה בדמות אלוהית

נער צעיר ומלא כח

נער צעיר ומלא כח מצא את עצמו מול המורה ששהה בצל גבעה בשעת דמדומים. כה אמר לו המורה:

תבורך נער צעיר. עומד אתה כאן מלא כח, כשכל עתידך פרוש לפניך.

שלשום ינקת, אתמול היית ילד, היום אתה בחור. צורתך משתנית כל יום וכל לילה. אך זכור תמיד, אמנם המראה והתחושה משתנים תמיד, אך באת לעולם כאחד, אתה זה אתה, וכך היית וכך תהיה כל יום בחיך.

אתה היום יפה, תמיר וחזק מלא כוח וחיוניות. היופי יחלוף כמו שחולף אצל הוריקן וכמו שחלף אצל הוריהם. מחר גבך לא יהיה עוד זקוף כמו היום, מחשבתך תכהה עם השנים, וידך החזקה תחלש. תמיד יהיו אחרים יפים, תמירים פקחים וחזקים ממך, גם בין אלה שאינך מעריך וחושב אותם לנחותים ממך.

אם רק תפנים תוכל להתנחם: אין, לא היה ולא יהיה איש בעולם שהוא נחות ממך, ואין איש בעולם שהוא נעלה ממך. אתה אחד ומיוחד, וכך גם כל אחד אחר - יחיד ומיוחד בדרכו שלו.

העולם המאיר המונח לפניך, היה לפניך ויהיה אחריו. לפניך היו דורות של אנשים שחשו כפי שאתה חש כיום, פחות או יותר. הרגישו את אותם הדברים וחלמו את אותם החלומות, חפצו באותם הרצונות, התאוו, אהבו, ידעו וחשו את שאתה יודע וחש, חוו את אותם החסדים, נפלו באותם התהומות, וברגע אחר - חשבו שהעולם מונח לרגליהם והם השולטים בו. אך ראה - העולם נשאר כפי שהיה לפניכם, והם נעלמו ונשכחו מלב כל איש.

אתה כאן כדי להיות איש בין אנשים. אמנם אתה יחיד ומיוחד אך אינך יוצא דופן. העולם איננו עומד לשרותך, לא עבורך וודאי לא שלך. זרועותיו פתוחות והוא לא ימנע ממך לחוש בטוב ובשלמות, אם רק תשכיל לעצב את חיך באופן שנוון לך ובטוב.

לעולם חוקים משלו. החץ שתירה לעולם ייפול היכן שהוא, לעולם לא תעוף בגופך בלבד כעוף השמיים, לעולם עליך לאכול כשאתה רעב ולישון כשאתה עייף. כך תיתקל במהלך חיך במגבלות רבות שיפרידו בין הרצון והדמיון שלך לבין מה שתוכל באמת לעשות, ויכפו עליך להבחין בין הציפיות שלך למה שיקרה בפועל. ציית לחוקים אלה! אתה עלול להפגע אם תעלה על דעתך לנהות אלה שמשלים את עצמם, ומנסים להפר אותם שוב ושוב.

לעולם לא תדע ולא תבין הכל, וגם מה שאתה יודע עשוי להתברר לך כמוטעה.

במהלך חיך תשאף לדעת עוד ועוד. תוכל להנות מהידע כל עוד לא יעלה על דעתך שתוכל לחרוג מחוקי הטבע. התמקד במה ששימושי לך כעת או בעתיד הקרוב. התרכז במה שטוב למעשיך ולך, ובא בעת למד להרפות, ולהניח מאחור ממה שהתרחש בעברך. אולי לא תבין זאת עכשיו, אך תמיד זכור לא להניח לעבר לנהל את מעשיך בהווה וודאי בעתיד.

במהלך חיך תתקל באנשים שיספרו לך שבידיהם המפתח לידע נשגב, ויבטיחו לך דברים, שתגלה בבא היום שהם מופרכים. אל תאמין להם. לעומתם, ישנם אנשים רבים שיש להם במה להעשיר אותך. תכיר אותם רק על פי ליבך. מי שמבטיח לך לשנות אותך למה שאינך – ברח ממנו; מי שמושיט לך יד כדי לעזור לך לעבור מהמורות - לך אתו, לא לפני שתביט בעיניו, תבחן את תחושות לבך, ותראה שהוא אכן רואה אותך ורוצה בטובתך. אך זכור תמיד – גם אלה הם זמניים בלבד, ואל תאמץ אותם לאורך כל חיך. דע מתי להיפרד מהם.

אל תשעבד את עצמך לגופך. לא במידה גדולה מדי, שכן גופך יקמל בין כך ובין כך, אך דאג לגופך פן תגרום לו לקמול בטרם עת. שמח ברצונות שלך, כי הם שלך, אך הקפד מאד לא לפגוע באחר כשאתה מממש אותם, גם אם תתקשה להיכנס לנעלי האחר ולראות את טובתו מלבדך. היה צנוע, אל תחמוד כדי למלא את רצונותיך. מְנַשׁ מעט מהם, רק את המיטב, החשובים ביותר, אלה שיעצימו אותך במידה ניכרת.

אינך היפה ביותר – תמיד יהיו יפים ממך, אינך החזק ביותר – תמיד יהיו חזקים ממך, אינך החכם ביותר - יש והיו ויהיו חכמים ממך, גם אם אין עוד אחד כמוך. דע את החזקות שלך והכר את החולשות. אל תתהדר באלה ואל תתכחש לאלה. ברגע שתכיר בחולשה, הגזמה או חֶסֶר בך, כבר עשית הרבה כדי להתגבר עליה.

אל תתעמר, אל תפגע, אל תשפיל ואל תתנשא. אל תשפיל, אל תיעלב ואל תתרפס בפני חזקים ממך, אך כבד אותם גם בליבך, לא רק כלפי חוץ. התרחק מחברת חנפנים, חמדנים, אלימים, מתנשאים על אחרים וגאווותנים, הם אינם ראויים לך ובמוקדם או במאוחר יסבו לך נזק.

אל תשנא והימנע מכעס. אל תחשוב שתוכל לעשות טוב יותר בדברים שאינך עוסק ובקיא בהם. כבד את השררה והשלטון. מטרתם טובה, לטובת הסדר החברתי, גם אם לעתים הם נכשלים. כזה הוא האדם וכזה הוא השלטון.

התמד לשאוף להיות איש טוב, והתמד ללמוד ולשכלל את המקצועיות בה אתה עוסק. בכח שיש לך, וזה שינתן בידך בעתיד לבא - הקפד לפעול לטובת הסובבים אותך ולרווחתם. בחפשיך אחר הטוב שאף לשרת בעולם, לתת מיכולתך, כשרונך וליבך למען אחרים.

אל תחשוש מחזקים ממך, ואל תתעמר בחלשים ממך. דע לקבל והרבה יותר לתת. דע מתי להרכין ראש, מתי להתפשר או אף להשלים, ודע מתי לעמוד על שלך. אל תרדוף אחר כבוד, אל תיעלב אם פגעו בך. כבד עצמך ובטח בעצמך, וכך אחרים יכבדו אותך.

אל תוותר ואל תתיאש גם בזמנים קשים, זכור תמיד שהגלגל מתהפך ויבואו זמנים טובים יותר. גם כשטוב לך, אל תשלה את עצמך שאתה על פסגת העולם ואל תתגאה בטוב שבידך. הוא עלול להיעלם ללא כל אזהרה. זה דרכו של העולם.

אל תהיה נשלט על ידי המתרחש, ואל תנסה לשלוט בו. מצא תמיד את דרך האמצע.

לך לדרכך בטוב איש צעיר, לחיים מלאים במעשים טובים לסובב, ובטוב ובידע לעצמך.

איש המחפש את האמת

איש שביקש לדעת את האמת, בא אל המורה. המורה הנהן, הקשיב וענה:

הו מחפש האמת! עשית מאמץ גדול כדי להגיע עד כאן. האמת חשובה לך, ולתחושתך – גילויה יעניק לך משימות וטעם. אני חושש שאאכזב אותך במידה רבה, כי אין בידי "אמת" לגלות לך. אך אציע לך להביט אחרת על הפסגות אליהן אתה נושא את עיניך, ואולי תמצא משימות חדשה בשאיפה הפועמת בך.

חשבת מה היא אותה אמת שאתה מחפש בנחישות שכזו?

האמת איננה דבר שתלוי אי-שם ברקיע, וממתין שתקטוף אותה, היא אינה מוכמנת במערה עלומה אי שם בהרים הגבוהים או כתובה בספר מקודש נסתר, וממתנה שתגלה אותה. האמת איננה דבר מה שניתן לתאר במילים, ולכן גם היא איננה טקסטים ודברי חכמה דגולים, ואינה מצויה בידי חכם כלשהו שחשבת שאם תפגוש אותו, כל ספקותיך יעלמו. כל עוד היא איננה חלק ממך, מאמונתך הכנה והפנימית, שאתה מאמין בה בכל נפשך - היא איננה אמת, לפחות לא זו שאתה מתכוון אליה.

אך אין זה המכשול היחיד העומד בפני מחפש האמת: קטנו מלקבוע ולהבין אם אכן האמת שאנו סוברים, מכירים, או זו מדמים שנכיר, היא האמת. הרי אם כך הדבר, ואמת גדולה, אמתית שאין בילתה בפתחנו - נצפה שתצוף בעצמה, תתגלה במלוא אמתותה, ובכך יפוגו אמיתות שקריות כטל הבקר. אם אכן ישנה אמת כזו, כיצד זה עדיין לא גילוח במהלך הדורות? הרי כיום תמצא אינסוף אמיתות, שאלה שאוחזים בהן, ישבעו לך שהיא היא האמת ואין בילתה, ואף מוכנים למות בשמה.

הו מחפש האמת! אמת נשגבה, השוכנת במרחבי האינסוף, שאין לה גבולות וסייגים, היא אמת ריקה ממשמעות עבורך. אמת היא ידיעה, הבנה עמוקה שמעוררת בך שמחה על שהיא במחשבותיך ותחושותיך. אמת איננה כזו אלא אם השפנת אותה בלבך שלך באופן טבעי ונכון, בלב צמא לאמת, תוך התכוונות ומאמץ אישי. ללא כן, אם בשמיים היא, כיצד תתחל בארץ? ואם היא בארץ, מחוץ לך, אין היא אמת, אלא לכל היותר מילים ריקות, טקסטים והבטחות, שאין בינם לבינך קשר משמעותי ורלוונטי.

אל תשגה, הו איש מחפש האמת, איש עדיין לא זכה לראות אמת ברת השגה העומדת בפני עצמה כאידיאה, כפסל עשוי חומרים נדירים הניצב אי-שם. תוכל לדעת ולחוש את האמת רק במידה שהיא הופכת לחלק ממך, למשהו אישי, פרטי שלך, המאפיין חלק מאישיותך. תוכל לכנות רעיון כאמת, רק כאשר אתה מבין שהאמת ואתה נבראים מחדש לכדי דמותך, בצמיחה מתמדת, בהבנה רחבה, גדולה ועמוקה יותר משהיתה.

לשם מציאת האמת - צלול אל תהומות הנפש. היכרות שטחית עם נפשך שלך, היא היכרות שטחית עם האמת שאימצת, מילוליות ריקה ללא אמת. התרועע עמה בחשכת מצולות נפשך, הנח לה להאיר באור יקר, לצמוח בתודעה. הזן אותה במידע וסקרנות, בצימאון וכמיהה כנה לדעת אמת. כל זאת - רק בתנאי שהטבת להעמיק במרקם העדין והחמקמק של האגו המסיח את הדעת.

עמל בענווה, סלק כל שמץ של תאוה לכבוד, כל נגיעה אישית שתוכל לבטא ולהתגאות בפני אחרים. חוש אותה בכל לבבך ובכל מאורך, חשוף בפניך את צפונות נשמתך חזור וחשוף, עד כמה שכיבורך האישיים יאפשרו לך, ועד כמה שתבונת ליבך מגביהה ומגעת. חשוף חזור וְשִׁנָּה וְשִׁלֵּשׁ, גלה ופעל להכיר היטב את תבונתך וכישוריך על הנשגבות ועל מְגִלּוֹתֶיהֶם. כך תִּתְּנֶה לְאֵמֶת, כך תצמחו לאמת אחת, לאישיות אחת. כך יצמח עץ אמת רוח החופש, שאת צלו אתה מחפש.

הו איש המחפש אמת, ודאי שאלת עצמך מאין לי שהאמת שאני אוחז בה ייחודית יחידה ואין בילתה? אם תשאל אנשים אחרים, או תקשיב לדברים בשמם, אודות נסיונם והבנתם באמת שלהם, האם זה די כדי להאמין שזו האמת ואין בילתה?

התשובה לכך אינה פשוטה. אין להטיל ספק בהנחה שישנם אנשים העשויים להאיר את עיניך, כמו דמות רוחנית מלאה בקדושה מן העבר או החיה ופעלת כיום. אך מצד שני, תמיד

עליך לדעת, שכל אחד מהם, בזמנו, הווה או היה איש ככל האנשים, בשר ודם, מרגיש וחושב, בטוח וסובר, טועה וצודק בדרכו, גם אם סגולותיו מופלאים ממך. כך או כך, אם נחשפת לאמת בדרך כלשהי, והבנת בעצמך באופן כלשהו, והיא ממלאת את ליבך, מפעימה ומנחמת - אמצ' אותה. גם אם היה זה כדרך אגב, ללא כוונה מראש, או באופן פלאי ומלא קסם, ונוכחת בעומק ליבך בכנות התובנה שלך, שזו האמת ואין בלתי. אמת זו היא שלך, ונכונה לך, שכן היא צמחה בתוכך, ואתה בה, בהתאמה למידותיך, לכושר ראייתך, שכלך והבנתך, גם אם יש תמיד לזכור שהיא נכונה לך בהווה, ועשויה להשתנות עם השינוי שיתחולל בך.

לטובתך, אל תשווה את האמת שלך עם זו של אחרים. אין זה מעניינך, וודאי לא מעניינם, אם האמת שמצאת מתאימה גם להם. הרי האמת שאתה מכיר, יודע ומתבונן, מעוצבת כבגד המותאם למידותיך הרוחניות גם אם תסבור שבגד זה גדול ועצום או קטן בהשוואה לאנשים אחרים שאתה מכיר. הבט על כל האנשים סביבך, אינך מכיר אותם, אין אתה יודע עליהם מאומה, אינך יודע ואינך מכיר את האמת השוכנת בליבם, והטוב שהיא מחוללת בקרבם, גם לא את מידת אושרם וסיפוקם. אין כל ערך לחפש, להשוות, לבחון ולדקדק אצל אחרים, שמא להם אמת נשגבה יותר, או להניח שזו שבלבך היא הטובה והנכונה ביותר. אין לך כל סמכות ולא יכולת, ומכאן, כל טעם, להבטיח שהאמת שמצאת היא היא היחידה והתקפה עבור כולם ואין בלתי. אין טעם לדעת האם היא תואמת למידות האחרים, וחלילה לך מלהניח, כי בידך הידע והסמכות לתפור בגד לאדם אחר בהלימה למידותיו. אתה תיכשל בכך, כפי שרבים רבים נכשלו לפניך.

הו, איש המחפש אמת. והיה ותזכה לשבת בצל עץ האמת הרוח והחופש, דע לך כי זכית. אשריך וטוב לך על שבידך אמת משלך, ההולמת את מידותיך וטוב לך, ואין טעם לשאול ולהביע ספקות ללא הרף.

שאלת, והיה מצאת וחשת בכל מאודך שזו האמת, האם עליך להטיף לאחרים: במידה ומצאת מנוחה בצל עץ האמת הרוח והחופש, ובמידה ואתה מוצא לנכון לעשות כן, אין סיבה לא להשמיעה בקול. עשה זאת בענווה ושפלות רוח. אולי תמצא שיש כאלה שיגלו בה דבר מה שלא חשבו עליו, סברו, או ידעו קודם, וישמחו לה. אך עליך לקבל באהבה ובהשלמה מלאה את העובדה, שרוב בני האדם לא ימצא בה עניין או חידוש ראוי עבורם, והם ידבקו באמתות אחרות.

הו איש המחפש אמת, צא לדרכך ומצא טוב, ואולי אף קצה חוט שלא הכרת קודם, שבקצהו האחר חבויה האמת שאתה מחפש.

האיש שביקש להיות חופשי

איש שביקש ללמוד כיצד להיות חופשי, נפל לרגלי המורה. כך אמר לו המורה:

באת אלי ללמוד כיצד להיות חופשי. עלי לאכזב אותך, שכן אתה חופשי מלכתחילה, אך אינך מבחין בכך, ולכן אינך מנסה להיות חופשי. הבשורה הטובה - אתה יכול להכיר בכך ולשנות לטובה את חייך.

כולנו חותרים לחירות, גם אם איננו מודעים לכך. כל אדם באשר הוא - מחפש את החופש, ואף רואה באושר חלק חיוני ממנו. בפעל, אינך משועבד לדבר, אלא לעצמך, הו איש החותר לחירות.

לראות את עצמך כאסיר בין קירות, זו בחירתך, ולא משנה מהן הסיבות לכך: כבול בכבלי הגוף אסור בידי דברים ואנשים המשמשים כמכשול בדרך לחרותך. במבט מרחיק ראות - זו טעות ואשלייה. החופש היה ויהיה תמיד בידך לשנות ולהשתנות, והחרות תמיד תהיה בליבך, מזמנת אושר רגעי וממושך יותר.

אם תרצה ובחרת - הנך אדם חופשי.

כל עוד אתה נשלט על ידי מאוויך, כל עוד אתה מונע על ידי מזגך - אינך אדם חופשי. החרות ממך והלאה. אם תשלוט במאוויך ובדחפיך - יפתח בפניך השער לחופש. כדי להשתחרר מהכבלים המגבילים, עליך לשנות את המודעות אודותם. הם כובלים אותך כל עוד אתה עסוק בהם ורואה בהם כבלים.

אדם חופשי חף מכל הקנעות להנאות גלויות ונסתרות כמו חמדנות, התאווה לעצמי, לכבוד ולרכוש, וכן חף מהרגלים שמזינים את כל אלה. כדי להיות חופשי, עליך להסיר מעליך קליפות אלה שלא ישלטו בך עוד. הן מכסות את טבעך המוסרי ואת מזגך המקורי, ובסילוקן תגלה את מידותיך הטובות, שעד כה כמעט ולא נראו, ולא באו לידי ביטוי.

מידותיך הטובות הן התכוונות מודעת שכולה בטוב, מלאה בידע, שזורה בקורי חסד. התמוגגות וחדווה שאינם משתנים עם צוק העתים, ואף נתפסים כנצחיים, למרות שברור גם לך שהנך בן תמותה זמני כאן על פני האדמה הזאת. בהתכוונות מודעת זו תמצא חירות של אמת, מרגוע בהשתוות הנפש בשהות יציבה בין קצוות. תמצא שביכולתך להתעלם מפסגות הדכדוך ופסגות התרוממות הרוח של המקום והזמן. הם החולפים.

כאדם חופשי אתה נצחי. כאדם חופשי הנך אדם שלם, פטור מחובה לרצות מאויים והקנעות גם אם הם העצמי שלך.

עד כה דברנו באופן כוללני מדי, ועתה ננסה לפרט מעט: אם מעשיך נובעים משאיפה לגמול, מפחד מעונש או מצורך לרצות, הצורך לכבוד והצורך להיות נאהב - אינך אדם חופשי. גם כאשר אתה נאבק ברע ומדכא את מזגך הטבעי שנוטה לרצות את הרגשות והגוף - עדיין אינך בן-חורין.

כאדם חופשי ושלם, אינך סר מרע, אלא שוהה בטוב. כל עוד אתה סר מרע, כבול במסגרות של נוהגים וכללים - אינך חופשי. כאדם חופשי אינך מציית לכללים, ודאי לא לאלה שנכפים עליך, וודאי ודאי לא לאלה שאינך מבין את פשרם, ודאי וודאי לאלה הגורמים רע ופוגעים באחרים. כאדם חופשי, אינך פועל על פי ידע מוסרי מוכתב, הלכה ומצוות כי כך נהוג או אף נדרש. אינך מונע מפחד, איום או נוהג כדי להתחמק מצו לבך שלך. אינך פועל כדי לרצות, לא אדם ולא שוכן שמייים.

כאדם חופשי - הנך פועל בטוב הטבוע בך, מבעבע ומלא חיות, טוב שעדיין לא חשפת די. ביכולך להבחין מה השלם, ולעומתו להבין מה הנשבר, המתפורר, ההורס את הסדר הטבעי שידעת, הפועל בניגוד לטבעך. כאדם חופשי אתה זוכה בשלמות פנימית, עולם של אמת, המשתקף בעיני האדם השלם.

נרחיב את המושג 'חופשי' גם לאנשים סביבך, אליהם אתה קשור באופנים ויחסים בינאישיים: רבים מדי יוצאים כנגד טבעם שלהם, בשם אשליות הרסניות, אל תהיה אחד

מהם. מחויבות מוסרית לא לפגוע באחרים בשם החופש שמחלחל להבנתך ולתודעתך, חשובה יותר מחרות אישית נטולת גבולות. חרות כזו היא אשליה פוגענית ומזיקה. חופש אינו נקיטת פעולות שפוגעות במחויבות מוסרית לאחרים, ודאי ליקרים לך, במעגל הקרוב. אם לשם חופש, עליך לדרוס אחרים – זה איננו חופש, זה עשיית רע והרס עצמי. אם לשם חופש, אינך מתחשב בצרכי יקירך הסובבים אותך, פוגע בהם, או לעתים כופה עליהם להתיישר לגחמותיך, מבלי לקבל ממך דבר – זה אינו החופש אליו אתה שואף, אלה מעשים רעים, המנוגדים גם לטבעך. יש לראות בחלק מהמחויבות שלך לאחרים, מגבלות שיש לשלבן בשינויים שבחרת בהתנהלותך ואורח חיך. אין חופש אישי בכל מחיר ובכל תנאי. זו אשליה הרסנית שתפגע גם בך, אם תתקש על כך.

אתה שואל - מה עליך לעשות לשם כך? כיצד והאם תצליח? איך בא הדבר לידי ביטוי בשגרת היום יום? אינני יודע אודותיך דבר, הו איש המחפש את החופש, זו חליפה אישית לגמרי המותאמת אך ורק לך. אך אפשר להתנחם בכך, שבעצם דרך החתירה שלך, גם אם אין הבטחה שתגיע לסופה כאדם חופשי ושלם, ולו בהרגשתך בלבד, תטיב עם עצמך ועם חיך. אך איזו בררה אחרת יש בידך? לקונן על אסוריך, כבליך והמגבלות המוטלות עליך כל ימי חיך? להאשים את הסובבים אותך בקוצר ידך?

גם אם תיפול, ואכן לא פעם תיפול, קום, נער את הלכלוך שדבק בך, והמשך לחתור לחופש. לעולם אל תפסיק לחתור. גם אם תסבול, ואכן לא פעם תסבול, זכור שחופש אינו יציאה מהעולם שמסב סבל בעצם התנהלותו, מעצם כוחות הטבע הפועלים על הכל. חופש הוא תחושה פנימית, לא גורמים מפגעי הזמן, החברה או כל דבר חיצוני אחר. אל תאמין לאלה המציגים עצמם כשלמים וחופשיים, ספק אם תלמד מהם דבר מה שהולם אותך. אל תבטח בעצות של היודעים מה טוב עבורך, ודאי לא באלה השופטים אותך, כי הם אינם יודעים. פְּטַח בליבך ובכנותך. אתה היחיד היודע מה נכון ומה אמת עבורך.

אין כל פגם אם תבקש מידי פעם עזרה, הנחיה, הבהרה מאנשים שנראה לך שהם עשויים לסייע לך בדרך, אך דע תמיד לפעול על פי צו ליבך, הבלתי מושלם, אך המתאים לטבעך ולאילוצים החברתיים והאישיים, שהתכחשות להם אינה מוסרית והרסנית לשובב וגם לך. דחה כל ציות לצו שאינו הולם את טבעך, על פי דיעה או הוראה של אחרים. שים לב לשלב בו מיצית הנחיה או עצות של אחרים, ונטוש אותם. הקשבה? השראה? – ודאי! אך לא ציות עיוור, לא חיקוי ולא שכפול של דברי אחרים, גם לא דבקות באחרים שגרמו בעבר לטוב, אך עתה מהווים מטרד ומועקה.

זו הדרך לחופש, זו החתירה לחירות.

הדבר הראשון והאחרון לחרות הנכספת, זה שילווה אותך תמיד, היא האהבה. אהבת אדם באשר הוא, כל אדם. זו פסגת החופש, השלמות הפנימית המלאה של בן חורין. ללא אהבה לאחרים, ודאי לסובבים אותך, לא תוכל להיות חופשי, ועליך לברר עם עצמך כיצד ואיך תשנה תחושה זו.

כשתחשוף אהבה זו לעצמך, תמצא אהבת אלוהים, כלומר אהבה שלמה ובלתי מותנית לעצם הנוכחים בחיך. לא מפני יראה, ולא כדי לזכות בטוב או כל רווח אישי, אלא מפני שלמות פנימית, אמת הנשקפת מעיני האדם השלם. או אז יתגלה לפניך החופש לו אתה מייחל.

לך לדרכך, איש המשתוקק לחופש, ומלא את מבוקשך, וְהִיָּה חופשי. הכל בידך.

האיש שתהה מהו מעשה טוב

למדני לעשות טוב, כי איני יודע מהו טוב, נפל איש לרגלי המורה. כך אמר המורה:

הו מבקש טוב. אתה תוהה מהו המעשה הטוב. מי יאמר לנו מהו טוב? הרי מהו טוב ללא רע? מי קובע מהו מה? כל דבר ודבר שנעשה, הטוב ביותר בעינינו, או אף בעיני אחרים, יגרור אחריו מחשבה נוספת: האם גם שאר האנשים רואים עין בעין מה שעבורך נחשב ל-טוב? האם אחרים רואים שמעשיך שלך הם טוב?

בנוסף, לא נתחמק מהשאלה, האם אפשר היה לעשות אחרת? או שמא לא עשיתי די, והאם ניתן לעשות עוד כך וכך...?

אם כך, עלינו לברר מה הם הכללים שעל פיהם יש לפעול מתוך כוונה להיטיב עם הסובב, מבלי לחוש שאנו טורחים לשווא, או אף טועים, שכן, לעולם לא נטיב די, כפי שלעולם לא נוכל להעתיק הר ממקומו בכפית, ולעולם נטעה. זו היא דרכו של עולם.

ברור מכאן שאין תשובות מוחלטות וקבועות, והכל בעיני המתבונן ברגע מסוים בלבד, וברגע נוסף הכל עשוי להשתנות. אך כדי להקל קצת על המבוכה, אציע לך מסגרת כללית שמבוססת על שלושה עקרונות לעשיית טוב, שעצם המודעות להם עשויה להפיג מעט את אי הוודאות שבליבך.

ואלה הם: אי-פגיעה, השְׁתִּיבוּת והלימה.

העקרון הראשון, אי-פגיעה:

הכלל המנחה לעשיית טוב: הטוב הוא בעיניך בלבד, ברגע בו אתה חושב על כך, ועשוי להיות אחרת. אך לא נפגום בדעתך האישית, וניתן להסכים שטוב הוא - אל תפגע, אל תשחית, ואל תעשה כל רע לאחר, ודאי לא בשם זכות שמפלה אותך לטובה, כי אין בנמצא זכות כזו, אלא אם החלטת כך בעצמך. לפני שאתה עומד לעשות משהו פוגעני לאחר כגחמה - כי אתה יכול, כנקמה, לשם רווח אישי כלשהו, או מניעה של פוגענות שעלולה לפגוע באחר או ביקרים לך - היכנס לנעליו. העקרון פשוט אך צודק: אל תעשה לאחר, ולא משנה מי הוא ומה מעשיו, מה שלא תסכים ולא תשלים שיעשה לך. וזאת בידיעה שיש גם יוצאים מן הכלל (כמו לפגוע במבקשי נפשך או ביקרים לך, כדי למנוע זאת) ולהחליט מהם - זה נתון בידך.

העקרון השני, השְׁתִּיבוּת:

כלל מנחה נוסף הוא השְׁתִּיבוּת. לעולם לא ניתן למלא עקרון זה באופן מוחלט, אך עצם ההתכוונות והמאמץ בהשתוות, היא מתנה לחיים.

השְׁתִּיבוּת היא היכולת לראות בעיניך, על דעתך האישית, את כלל האדם החי והסובב, בין אם אתה מכיר אותו ובין אם לאו, באופן שווה, כך שכל פעולה שלך, שאינה מפלה את האחר ללא סיבה סבירה, היא חיובית, ללא קשר לתוצאה.

דמה לעצמך אינסוף נרות. כל אחד ואחד בעל צורה וגודל הייחודיים רק לו, אך כולם, ללא יוצא מן הכלל, מאירים בשלהבת אדומה, ומפיצים אור וחום. כך יש לראות את כלל האנשים, כל אחד ואחת באופן שוויוני, למרות השונות הרבה ביניהם. אנו מבדילים וממיינים בני אדם על פי החלטות שרירותיות, ללא הגיון והצדקה, החל ממאפיין גופני וכלה בהשפעתם סביב. ראש המדינה, הבוס הגדול, זבנית, ילד או קבצן ראויים ליחס שווה בכל הקשור לזכויות בסיסיות, בעצם נוכחותם וקיומם. העולם, חוקי הטבע, אינם מבחינים בהבדלים. כל הברואים והנמצאים הם בעלי אותן זכויות, וחלקם שווה בו. מכאן שאין סיבה שננהג אחרת. אין תכונה, מאפיין, מוצא, מעמד, כישורים, מעשים שהופכים מישוה ליוצא דופן עד כדי כך שהוא זכאי לזכויות יתר. עובדה, העולם פועל בהשתוות מלאה בחיי כל חי, בין אם מדובר במלך, מכר קרוב או קבצן זר. כל אחד ואחת מתנהג בחייו הוא באופן כלשהו, ואין התנהלות אחת נעלה על אחרת. הזמן סוחף ללא הבחנה, מביא את הרגע

שממנו והלאה העולם ממשיך להתנהל בלעדיהם, כמו גם ללא המורשת שהותירו אחריהם, וללא זכרונות אודותם. הכל תם ונעלם. מכאן שאין כל הצדקה בהתנשאות ואפליה.

מאמץ ההשפיות אינו קל, ומעשית, אינו ישים במלואו, שכן, ודאי שאנשים מסוימים יהיו חשובים ומשפיעים יותר מאחרים על חייך, ובגללם תפגין אהדה או עשייה לכאלה ולא לאחרים. אנושי, ומובן ולגיטימי לראות שונות בין חשיבותם של הסובבים אותך בעיניך, אך תמיד עליך לזכור - שכל אחד, בין אם אתה מכיר ובין אם לא, בין אם מאפיין גופני כמו חלקים מהגוף, הבעה, צורה, צבע עור, בעל זכות קיום והתנהלות באותה המידה השווה לשלך. עבור אזרחי העולם אתה אחד מיני מיליארדים, ולמעשה אינך מוכר כלל ומכאן לא קיים בעיניהם, אף שבאופן עקיף לכל אחד השפעה הדדית על האחר, וכמובן עליך. עבור חלק ממכריך אינך נחשב, ועבור אחרים אתה נחשב במידות שונות. כך גם האחר בעיניך: אינו מוכר כלל או אינו ידוע, אינו נחשב או נחשב במידת מה. אין נכון או לא נכון, אלא אם תפיסה שגויה של אי-השתוות, עלולה לגרום לך לפגוע באחר, מכיון שאינו נחשב בעיניך.

בהמשך ניתן גם להזכיר, שאין סיבה משכנעת באמת להשפיות רק בין האנשים, ולא להרחיב בהשפיות מוחלטת של כלל החי, ללא העדפה, בין אם הם קשורים לרווחתך, ובין אם לאו. עליך לראות באופן שווה את זכות הקיום של חיות-הבית, חי-היער, עד רמש וחרק. זו טעות לסבור שלך הזכות לעשות בהן כרצונך, גם אם בכוחך לפגוע בהן.

אפשר להמשיך עם רעיון זה הלאה ולהרחיב עקרון זה לכלל העולם. השפיות לסביבה בה אתה מצוי, וכל מה שבה, חי, צומח ודומם. היכולת לראות את העולם כמקום שאינו קיים כדי לשרת אותך, אלא מקום בו גם אתה מוזמן להתקיים, ולך חלק בו, אך בדיוק כחלקו של האחר, לא גדול יותר וודאי שלא קטן יותר. אין אתה אלא אחד מיני רבים ללא כל זכויות יתר. מכאן גם שאין חובה, וודאי לא ערך מוסרי או זכות משמיים לראות את הסביבה ואשר בה, כאילו נועדה לשרת את צרכיך האישיים. וכך, בשם ההשפיות, תחוש לפעול באופן מדוד וחסכוני, כדי לתת מקום לאחר בכל זמן ומקום.

עקרון שלישי, עשייה בהלימה אישית ליכולות

עשיית טוב אין לה גבולות. העולם גדול ורחב לאין שעור ביחס לכח השפעתך. אתה אור קטן וזניח לגמרי בין אינסוף אורות. לסבור שבכוחך, או בעצם מעשיך אתה משנה או מתקן עולם, היא יומרה שאין בה כל ממש, ואף מזיקה ופוגענית בך ובאחרים. ודאי תשאל, אם לנסות להשפיע ולשנות זו יומרה, אז למה לטרוח, נענה שיש להתאים ולצמצם את מעשיך הטובים לקיבולת ההכלה, השפעתך האישית על הסובב ויכולותיך הנפשיות והפיזיות, כמו גם לשמירה על רווחתך האישית. העולם אינו זקוק לטוב שלך, ויסתדר גם בלעדיך, אך אתה תהנה ותמצא ייעוד נכון לעצמך, אם תתמיד בעצם עשיית הטוב, ובכך אף תפוגג מעט כאב וסבל אישי, גם אלה שאין בידך לשנות.

לכן – טוב יהיה אם תפעל לטוב במידה המתאימה לך, בהלימה למסגרת ערכיך וכישורי הביקורתיות שלך, היכולות, האמצעים והזמן שברשותך, ודאי לא בכל מחיר ולא בכל הקשר, וודאי וודאי לא בשם ערכים שרירותיים שאתה או מישהו אחר קבע שהם האמת שיש לקיימם. רתום לטובתך ולטובת האחרים את התבונה, הביקורתיות והמצפון האישיים, אל לך לפעול רק בשם אידיאולוגיות ושמיים.

ונוסיף על כל אלה:

אם נעמיק לחקור, נמצא שאין טוב העומד כערך בפני עצמו. הטוב אינו המובן מאליו כ- "דרך הטבע", ללא תלות בהקשר בו הוא נעשה או חייב להיעשות. טוב הוא תמיד יחסי תלוי הקשר, במידה שהוא בא לידי ביטוי קונקרטי במעשי האדם ובמידת אי הפגיעה באחר. אין כל ערך ראוי כאשר אתה מיטיב עם עצמך על חשבון פגיעה באחר, וכך גם ההפך: אין כל ערך ראוי בעשיית טוב לאחר על חשבון טובתך. זה וגם זה אינם עשיית טוב, אלא פוגענות שעלולה לסכן גם אותך.

עם זאת, תתקל לא אחת במקרים בהם תהיה חייב לפעול, וכתוצאה מכך לפגוע כדי להגן על עצמך או על הסובבים אותך מפני שרירות הלב של אחרים. מתי, באילו מקרים ואם זה

נכון - אל תחפש תשובות מחוץ לליבך, וראוי וחיוני לבדוק היטב הנחיות של אנשי שררה שמדברים בשם ערכים מוחלטים ובשם שמייים, לפני שתקבלן ותפעל על פיהם. ככלל, לב טוב, שכל ישר, מצפון והוגנות, וביקורתיות הם האמצעים בהם תפעל או תימנע לפעול - בכל סיטואציה נתונה, גם זו המורכבת, בה אין אפשרות שלא תפגע כלל באחר או בך. לך לשלום איש שמחפש לעשות טוב, ומצא ברכה בעמלך.

האיש שסבר שהזמן קצר

חכם מוטרד על שאין כל זמנו מוקדש לחכמה, נפל לרגלי המורה לבקשת עצה. כה אמר המורה.

תבורך איש חכם ומיטיב. אתה מבלה את רוב זמנך במחשבות עמוקות, הוגה תובנות, יוצר, מעלה אותן על הכתב, ומפיצן מתוך תקווה שעוד אנשים ימצאו בהן עניין, תשובות ללבטים שבחיים, כמו גם השראה לתובנות מטיבות. אתה סובר, ובצדק, שבכך אתה תורם תרומה נכבדה לסביבתך, לעולם בו אתה חי. תבורך איש חכם ומטיב.

והנה הבחנת, שתשומת ליבך איננה תמיד מכוונת למה שנכון לדעתך. היא לא מתמקדת בייעוד שלקחת על עצמך. לא פעם אתה חש שהגוף, כמו גם הנפש, מוסחים, והיו שמחים לפעולות אחרות, בעניינים ודברים שאינם עוסקים בנשגב דווקא. הנה אתה סבור שכל רגע שדעתך מתפזרת, יש בכך רמז על אישיותך הרופסת - חולשה ומורד לב.

הבה ונשאל: מה הדחיפות הזו שאתה חש להגות ולהעלות על כתב? מאין התחושה שחינוי להספיק עוד ועוד, ולא נכון לעצור לרגע ולהתרווח? האם אתה סבור שהעולם לא ישרוד ללא תובנות אלו? או שמא אתה חושב שבכתיבתך זו אתה מקים לעצמך יד זיכרון, שעוד ידברו אודותיך הרבה לאחר פרדתך מהעולם?

לפני שננסה להשיב, נדבר על פעילות שלא נחשבת בעיניך ליעילה ומשמעותית, וגרוע מכך - אתה רואה בה סימן לחולשה אישית. הגעת לעולם כבשר ודם. גופך ורוחך זקוקים למנוחה, לשינה מטיבה להסחת הדעת מתלאות ודאגות, וגם להנאות. אם נתעקש לשקוע רק בעשייה, מועילה וחשובה ככל שתהיה, ונתכחש למאוויים אחרים - נתייסר לשווא. כל מערכת שיש בה חיים, יש בה עוד צרכים ממחשבות עמוקות ותהיות רוחניות. יש בה גם מן הלהיטות או אף מן הילדותיות, בה אתה אינך רואה אלא את עצמך, ומה שנכון לך. אך אין בכך שום פגם, ההפך.

ויותר מכך: מעלה עליונה והולמת היא למלא כל רגע ורגע, הזמן החולף בשגרת החיים. חיים מלאים וטובים הם חיים בהם אתה מתנסה ועוסק בדברים שממלאים אותך ומרגשים. שעה בחיים אינה משמעותית אלא אם היא משובצת ברצף של מגוון פעילויות, שמזינות אחת את השנייה.

אך כדאי להניח שההנחה שיש למלא כל רגע ורגע במאמץ והתכוונות מיוחדת, במחשבה מעמיקה והפקת תובנות חשובות, היא הנחה שגויה, שעומדת בסתירה לסדרי טבע בסיסיים, ואין לה מקום באורח חיים בריא. חשוב גם לחוש בחיוניות הרגע, בכאן ועכשיו. לשם כך יש צורך בשינוי השגרה, במגוון עשייה ורגיעה, שכולל גם הסחת דעת גמורה כמו בהייה, הנאה גופנית, חילוץ אברים וחוויות מסיחות דעת. כך תמצא שטוב לעתים למצוא הנאה צרופה גם בעשייה של שגרה יום-יומית, או פעולות חיוניות לך ולסביבתך, שאינן דווקא מחשבות עמוקות, או חוויות מסטיות. דווקא הנאות קטנות אלו, של שגרה מטיבה, מזינות באופן טוב בהרבה את החשוב בעיניך בכל הקשור ליצירה והגות.

אין כל פסול בשינה מטיבה, ואפילו נמצא טעם לפגם בהתיישרות במאבק בה. מניעת שינה בפרט, והטלת מועקות עד כדי סבל הגוף, איננה תורמת דבר לאיכות היצירה וההגות. אין כל פסול בפרק זמן שמוקדש לאי-עשייה, עצלות ורפיון הדעת. דוקא הימנעות מהגות עמוקה, מזינה את הבנתך הרבה יותר מאשר אם תתעקש להתאמץ, ובמקרים רבים, לשווא. לעתים אתה חווה גם פיזור נפש, עייפות רגשית או גופנית, שלא מאפשרת לך להתעלות בדברים החשובים בעיניך. או אז אין טוב מגריפת עלים, תיקון וסידור הבית, ניקיון, שיחות רעים וכדומה, או אף סעודת רעים טובה לגוף. תמצא שאלו עשויים לזכות אותך ברגעי אושר או אף סתם תחושה מטיבה. נפש בריאה ומסופקת חשובה בהרבה מייסורים שהטלת על עצמך מתוך הבנה שגויה שיש להשקיע הכל בעיסוק נעלה כלשהו, ולהמנע מהסחת הדעת מידי פעם.

ונחזור לסוגיה שהשארנו פתוחה בפתח השיחה : הדחיפות שאתה חש שיש לעבוד כי הזמן קצר זקוקה לאיזון. ברגע שאתה חש דחיפות להספיק עוד ועוד, ברגע שאתה חש שאתה מתייסר – זה האות שעליך להרפות. כמה פשוט!

למד עצמך להרפות, והרווח שלך יהיה גדול בהרבה מהמאמץ להשיג עוד ועוד. צא החוצה, מצא עיסוקים יום-יומיים שמטיבים עמך ועם הסובב אותך. צא לשבילים צדדיים, סטה מידי פעם מהשגרה שכפית על עצמך באופן סדור וקבוע.

כך תזכה לפירות יצירה טובים יותר, וחיידך יטיבו עמך.

האיש שחיפש תכלית

איש שחיפש תכלית, מזוהר לחייו הקשים, בא אל המורה ונפל לרגליו. המורה הקשיב

ואמר:

חייד קשים, מלאי תלאות וסבל. הגעת הנה כדי למצוא תכלית, ואם רק תדע, כך אתה מקווה, חייד ישתנו לטובים יותר.

אכן, טבעי לקוות לטוב יותר, ואף לעשות, לעמול ולשאול מה עליך לעשות לשם כך. הגעת הנה כי אתה סבור שאם רק תבין ותדע מה התכלית לחייד, חייד ישתנו לטובה. לו רק תדע מה הכוונה המוכמנת בך מהיום בו נוצרת כעובר בבטן אימו, מה הכוונה בתהליך גדילתך כילד ולאחר מכן כבוגר, חייד ישתנו לטובה. רק כך תוכל לנהל אורח חיים מיטבי, ולעשות את המעשים הנכונים שיגרמו לך שחייד יגשימו את התכלית הנסתרת בעצם הולדתך והופעתך כאן. בכך אתה מאמין, תפתור את המועקות והתלאות שבחייד כיום.

הו, איש המחפש תקווה. חיפוש אחר תכלית, כוונה, הבנה אינטלקטואלית לשם מה אתה כאן, מאין באת ולאן אתה הולך, אלו תהיות לגיטימיות ומובנות, אך נראה שלא אלה יפתרו את המועקות והקשיים שבחייד.

הנה תרגיל מחשבתי פשוט: שכח לרגע מה ניסית, בדקת, למדת ועשית. נסה לדמיין את הרגע בו יתגלה בפניך הסוד, תתגלה לפניך הכוונה המוכמנת בעצם קיומך. מה יקרה משם והלאה? מה תעשה בתשובה שלכאורה זכית בה זה עתה? האין זו אשליה להניח שהכל ישתנה מעצם משפט או שניים שתשמע מפי אדם אחר, רצף הברות ומילים שמישהו יאמר לך? הלא כך? תחשוב במה ישתנו חייד? במה אתה מתחייב לשנות את התנהלותך עד כה? דמיין בלבך: האם בכך ייתמו המועקות שלך? האם תפסיק לקוות ולייחל לטוב יותר כי הטוב כבר כאן? האם בכך תפסיק לראות בקיים ובנמצא מכשול, ולקונן ולכמור לאופק בלתי נראה?

האם בחנת היטב, בכנות, במחשבה צלולה, ללא אשליה עצמית, לשם מה אתה שואף, נוהה אחר משמעות לדעת ולהבין איזו כוונה נסתרת מוכמנת בעצם קיומך? האם יתגלה משהו בתוכך שלא חשית בו עדיין? כישרון חבוי שלא הבשיל? השמש תהיה פחות קופחת, ורוח החורף פחות מקפיאה? האם מכך תיוושע? אולי יש לראות זאת כמכשול, כהסחה מדרך אחרת, מוצלחת יותר להיטיב בה את חייד? חשוב על כך!

הבט על העץ הנפלא שפורח ממול: האם אשכול פרחים אדמומי נהדר זה שלפנינו הבוהק בזהרורי השמש, בקע מתוך הענפים בשל גילוי פתאומי של העץ, שמוכמנת בו פריחה אדומה? האם העץ חקר ודרש לפני שהפרחים עלו ופרחו, מה תפקידו בעולם? האם עמד שנים ארוכות נטול עלים ופריחה עד שמישהו גילה לו שיש בעצם קיומו כל אלה? האם טיפות הטל הנוצצות והדבורים הנפעמות המזמזמות, חוקרות ונוהות אחר תקווה בלתי ניתנת לריסון לדעת, שמא יש טוב נשגב, שמש נעימה יותר, ורוח מצננת נעימה יותר בלהב הצהריים, שהם טרם שמעו וידעו?

לא, הם פשוט חיים ומתנהלים כאן ועכשיו, מבלי לקונן על גורלם, ולא כי מישהו אמר להם כיצד לחיות. הם לא מוטרדים כלל מכל אלה, הם פשוט חיים!

הקשב לקולות מעוררי השראה אלה! האם אפרוחי תרנגולת החורש המצייצים בעשב הסמוך בחדווה, בקעו מהביצה, כי הם, או שמא אמם, קיבלו תשובה לשאלות עמוקות מה תפקידם ומה תכליתם בעולם? ניתן להניח שעבורם, עבור הדבורים ועבור העץ אלא שאלות חסרות ממש. הם חיים, פועלים, פורחים ונעים ללא מחר וללא אתמול, הלא כן?

דמיין בנפשך את ההפך: שמא שאלות כאלה הן בלבול ומבוכה של לשון נמהרת, עין עכורה ואוזן אטומה, שאינם מבחינים וחשים את הנמצא הסובב להם, הלא כן? אם לא כך, הרי היית יוצא עתה במחול, מול המראות, הקולות, הריחות, הטעמים, מול ליטוף הרוח בפנים, נטול כל מועקות ודאגות, בחדווה עצומה, באושר ששוטף את כל גופך, רק לנוכח המשתקף ולו ברגע זה מולך. וזאת מבלי בכלל להבין דבר וחצי דבר, מאין נובע כל זה, איך ולמה.

סיפרת שאתה חש שחייך מתנהלים לריק, ללא כוונה, רדיפה ללא תכלית, פְּמִיקָה לחקור ולדעת ולהבין מבלי להצליח להבין מאומה. אולי, וזו אפשרות שעליך לשקול ברצינות, שאתה רודף אחר משהו שאי אפשר או לפחות אין כל טעם לדעת? שמא אתה רודף אחר אֵין? אולי דוקא רדיפה זו מונעת ממך את החיים הפשוטים, נטולי הדאגות ומעוררי ההשראה!?

ויותר מכך: שים לב! אולי אתה מתעלם מהיופי הפשוט, הבנאלי, הרגע הסתמי, כמו גם מרגעי השמחה והנינוחות המצויים, בתואנה שאתה רואה למרחוק - מבחין בענני סערה שחורים ומאיימים העולים באופק והנה הנה הם כאן להטיל הרס וחורבן? הרי עננים אלה, באופק הזמן, מבשרים שהכל זמני, מלא סבל ממילא, והם הסיבה לשאול לשם מה ולמה להתאמץ בכלל לחיות... ?

שים לב! הגעת הנה כשרגליך טבלו בבוץ מגשם הבקר, אך בכך לא נפגם היופי והטוב הקיים סביב, שהיה לפניך ויהיה אחריך. אינך מבחין בכל אלה, כי אתה בוחר להביט ברגליך שבבוץ, בכעור, בשבור, באי הסדר ובדאגות למחר הלא ודאי ממילא, ובאין כל שליטה על שיהיה.

ראה את הפרח הקטן המבצבץ לו מתוך שלולית הבוץ העכורה כאן מול עינינו: הוא חי, צומח היכן שהוא מצוי, לא שואף למרחבים וזמנים אחרים, כולו יופי וטוב, פורח בחיך מלא צבע וריח כלפי שמיים, גם אם הגבעול שקוע בעכור והמעיק, ובקשיים הבלתי נמנעים. חשוב עתה על עצמך: אתה חש את הקיום שלך, משהו מפעם בתוכך, בום-בום-בום. אלה החיים! האם הם קשים, רעים, טובים? מי קובע זאת? מי מחליט שכך יהיה? הרי אתה הוא זה שרואה לעתים שהכל לא נסבל, לעיתים פחות, ולעיתים אחרת. אך הכל כאן לפניך! נראה שהכל יהיה נסבל הרבה יותר, לו רק תמנע מלרדוף אחר הרוח, להחליט שאתה סובל כי ישנה אי הבנה, אי ידיעה של דבר מה שאינך יודע אף לומר מהו, ואתה סבור שאם רק תדע ותבין יותר, תמצא חיים מלאי טוב בלבד.

ועתה, בדוק שוב: שמא התקווה שאתה מייחל לה, היא אשליה מתעתעת ומסוּחָה. שמא אתה מייחל לזכות באוצר שאינו קיים, לקוות לדבר מה באופק שהוא ריק מכל? או במילים פשוטות – אתה רודף אחר רוח שעוד רגע ממילא תפסיק לנשוב.

הישמר לך, הו איש המחפש תקווה, ראה מה אתה מעולל לעצמך! בולם את הפריחה הנהדרת שבתוכך מלצאת לאור. שמא אתה מתעלם מאפרוחי תודעתך וגופך, הממלאים את העולם בצליל מלא פליאה, במראה צוהל, בניחוח שמימי, במגע מלטף הנעים מכל אשר הפְּרָת. שמא אתה דוחה כל נסיון התבוננות בשתיקה מלאת התפעמות על הטוב והיקר בהם זכית, הסובב אותך. ככל שאתה מרבה לקונן על גורלך, אתה מתקשה להבחין בכל היפה והטוב, אתה נמנע מלחיות, נמנע מזמנים בהם חייך יכולים להיות טובים בהרבה.

עצום עיניך לרגע. דמיין בנפשך שאין כל כוונה, אין תכלית לקיומך אלא בעצם קיומך. הִיָּה, תהיה שלמה ומלאה, אפרוחי התודעה יִשְׁגִּיבוּ, והשמש תאיר ותמרק את הכרתך המעורפלת מתקווה, המקוננת על היש, החומדת אֵין, דבר מה שאינך יכול אפילו להגדירו.

הו איש המחפש תקווה. הפסק לחפש, הפסק לחקור, השפל מבטך מפסגות האשליה הרחוקות ומהאופק הריק. הבט סביב, כאן ועכשיו, ומלא את עתותיך בטוב ובשלוות נפש. הִיָּה בהשתוות – אל תתלהב מפסגות השמחה ואף עונג גם אם תגיע אליהן, ואל תקונן על תהומות הנגע, גם אם תשקע בהם. אחוז בחייך, בהוויה של הרגע בעולמך, באשכול הפרחים האדומים מלאי הטל הפורחים כעת, ובציוצי אפרוחי החרש.

והתקווה? האור שבחייך? הם כאן, מולך ובידיך, התבונן בהם כאן ועכשיו, והפסק לקונן ולנהות אחר האין. אולי דוקא אז תצוץ משמעות כלשהי לחייך, אך הִיָּה בטוח: אם תרדוף אחר תכלית – לא תמצא דבר.

האיש שחזה בדמות אלוהית

איש שחזה בדמות אלוהית בא אל המורה לבקש הסברים. המורה הנהן ואמר:

חֲזִיָּת בְּדִמּוֹת אֱלֹהִית, אולי מלאך, דמוי-אל או שד. אין ספק שחווית חוויה מטלטלת. אתה מעיד על עצמך שהפכת לְאַחַר בעקבות חוויה זו, ואתה כְּמִן לחוות אותה שוב ושוב. הבה ונבחן את פני הדברים:

היית שמח ודאי לקבל פירוש לחיזיון המופלא שחווית. להבין מה המסר, מה התובנה שניתן להבין ממנה. ודאי שמעת, גם אם לא ממקור ראשון, שישנם עוד אנשים שחוו חוויות דומות. אנשים שונים בזמנים ומקומות שונים, שמעו קולות, חזו במראות מופלאים ואף היו עדים כיצד התמוססו לגמרי ללא "אני" וללא דעת. נציין שלא כל מי שחווה חיזיון ברוח זו, חיו השתנו באופן משמעותי, רק מעטים מהם, מעידים שחיהם השתנו מקצה לקצה כתוצאה מכך.

החיפוש אחר סיבה והסברים רציונליים לחוויה המיוחדת שחווית לא בהכרח יוסיף לך תובנות חדשות. אין ערך רב לדעות, להסברים ולאמירות של אחרים. הספקנים יסבירו לך שהיית עייף או מסומם, או דמיוןך העשיר רקח את החיזיון כתוצאה ממשהו שראית או שמעת, או שמא זו תופעה של פגם כלשהו במוח. האמפתיים יותר יסבירו לך שזו יכולה להיות תוצאה נדירה של מדיטציה עמוקה, שפתחה לפניך שער לאי-שם. אחרים ירצו לשמוע יותר פרטים ממך, כדי לנסות ולזכות גם הם בחוויות דומות. כך או כך, שאל את עצמך, עד כמה חוויה זו משפיעה על חייך, על מחשבותיך.

ברצונך לברר האם נבחרת על ידי יצורי שמיים כדי להעביר מסר לחברה, כדי שאתה תשנה את שגרת חייך, ותפעל מעתה בדרך שונה. התשובה לכך פשוטה, ברורה ואף מאכזבת: הִיָּה כנה עם עצמך, ונסה לחוש את שעליך לעשות. עשה כפי שאתה מרגיש, תוך הקפדה על שיח פנימי כנה ללא אשליות. אך זכור: איש לא יוכל לתת לך עצות ראויות בנדון. אתה הוא האיש.

אכן, זכית בהחלט בטלטלה נפשית מיוחדת שלא רבים זוכים לה. חוויה פנימית מסעירה לא מוכרת, ראייה או תובנה חדשה, שמצביעה על כך שהעולם שונה ממה שהורגלת לראות בו עד כה. אין כל תכלית להטריח את מוחך מה האמת בחיזיון, ומה הכוונה הנסתרת. עליך לקחת בחשבון, שיייתכן שמה שראית בחיזיון האישי לא הופיע כדי להעביר אליך מסר מסויים, אלא ביטוי עמוק של תִּוְכָכִי נפשך. זכית בחוויה רגעית, מעין חלום מפעים, וזהו. עצם העניין שאינך יודע, או אינך מבין את המסר, אלא נסער מהמראה הבלתי נשכח, הוא סימן מספיק שלא ניתן למצוא את מה שלא גילית בעצמך. רבים כמוך זכו לחוות חוויות דומות, שמקורן לא ידוע, ואחרים מדווחים על חלום מטלטל, מפגש עם אדם שהעניק להם תובנה מיוחדת, או אף התנסות בחומר נרקוטי מעורר הזיות, שמצית סערת חושים ורגשות, מאיר נקודת מבט על העולם שלא נחווה קודם לכן.

אך העניין המרכזי הוא, איזה משקל אתה מייחס לחוויה זו. אני מניח, שכעת אתה מוטרד משאלות כמו האם עלי לפעול אחרת? מה יהיה, מה משמעות חיי? מה יש "מעבר" שעל פיו מתנהל העולם – או בקיצור, שאלות שכל איש סקרן, שמחפש דרך שתטיב עם עצמו ועם חיי הוגה בהן. והנה נפלה לידך הזדמנות, טלטול הנפש, ובהחלט כדאי שתנצל אותה כדי להמריא מעט מעל השגרה השוחקת ולא מספקת.

אם אתה סבור שאכן זהו אות המיועד לך, שלא מהעולם הזה – עליך לשאול את עצמך, במה הוא תורם לחיך מעתה ואילך. במידה ולא תמצא מענה משכנע, אולי טוב יהיה אם תניח לו ותמתין לתובנות נוספות. מומלץ לרשום את החיזיון בפרוט רב כדי שלא תשכח לימים פרטים ממנו. לאחר שההתרגשות תשקע, כדאי שתחזור אליו ולהתבונן בו מחדש ולבדוק אם יש מקום לתובנה נוספת שתטיב עם עצמך, או עם האחרים סביבך, עד כדי כך

שחייך ישתנו. ניתן גם לשאול את עצמך האם מעתה ואילך תגבר בקרבך תחושת הביטחון, תפחתנה הדאגות, החששות והסבל, כתוצאה מחוויה זו?

אגב, ישנם גם בעלי מקצוע העוסקים בנפש, שעשויים לסייע לך בעניין, ולמצות את מה וכיצד החוויה שעברת משקפת את עצמך.

אם התשובה חיובית, הרי לך מתנה שקבלת בתקווה שתדע לנצל אותה לטובה. מצד שני, אל תחוש שפיספסת משהו. אפשר בהחלט להסתפק בידיעה שאכן עברת חוויה מטלטלת, ורשמי החוויה יתחברו לחוויות ואו תובנות נוספות. אז, בזמן כלשהו בעתיד, תוכל להבין יותר את עצמך, ומה נכון לך.

נבין גם את הכמיהה לשוב ולחזות חזיונות שכאלה. ממה שידוע לנו, חזיונות עוצמתיות כאלה הם חד פעמיות בדרך כלל, ואל לך להתאכזב אם לא תזכה בהן שוב.

עם זאת, השמר לך מלנפנף בחוויה זו ככרטיס הביקור שלך, כדי להרשים את האחרים, או אף לזכות בגמול על כך. שמור אותה לעצמך. חוויה עוצמתית שכזו, אינה מעלה אותך לדרגת אדם נעלה יותר מהאחרים. אם זו הרגשתך, סביר להניח שזו חוויה חסרת כל ערך. אם תרשים אחרים בחווייתך הפרטית והנדירה, ואף תגדיל לעשות, ותחפש רווח אישי והשפעה מכך, לא ירחק היום שתגלה שהתנהלות זו גורמת לך נזק, ועליך להימנע מכך.

תבורך איש יקר, ברכות על מה שחווית, וזכור שזו חוויה אישית, שאיש מלבדך לא יחוש בתוצאותיה, אלא רק אתה עצמך, בהתאם להחלטתך ותבונת ליבך. אל תתאכזב אם לא תקבל תשובות מפורטות יותר, כי אין כאלה.